

## Identification of Factors Affecting Successful Marriage and Their Ranking from Experts' Perspective Using Fuzzy TOPSIS

**PariPour Zohreh** 

Master of Educational Psychology, Department of Psychology, Faculty of Economics and Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamadan, Iran

**Rashid Khosro** \*

Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Economics and Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamadan, Iran

**Paripour Mahmoud** 

Associate Professor, Department of Basic Sciences, Hamedan University of Technology, Hamedan, Iran

**Karimi Kambiz** 

Ph.D. in Educational Psychology, Department of Psychology, Faculty of Economics and Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamadan, Iran

### Abstract

The aim of this study was to identify the influential factors in successful marriage and rank them from the perspective of experts using Fuzzy TOPSIS method. To achieve this, an initial review of relevant research on successful marriage was conducted using content analysis. 70 domestic and international studies related to successful marriage factors were examined, resulting in the identification of 41 influential factors. Subsequently, a seven-point Likert scale questionnaire was developed based on these factors and provided to marriage experts. Following expert feedback, the Fuzzy TOPSIS method, implemented through MATLAB software, was used to rank the success factors in marriage. The findings demonstrated that successful marriage is a multidimensional phenomenon, requiring

\* Corresponding Author: [khosrorashid@basu.ac.ir](mailto:khosrorashid@basu.ac.ir)

**How to Cite:** Zohreh, P., Khosro, R., Mahmoud, P., Kambiz, K. (2025). Identification of Factors Affecting Successful Marriage and Their Ranking from Experts' Perspective Using Fuzzy TOPSIS, *Journal of Culture of Counseling and Psychotherapy*, 15(60), 53-86. DOI: 10.22054/qccpc.2025.75194.3169


inter-personal skills and a set of personal traits for marital success. Furthermore, the results indicated that mental health, intellectual maturity, and mutual trust are the three primary factors for successful marriage, while contrary to common belief, age and educational compatibility were among the least influential factors. Consequently, it appears that pre-marital education on these criteria may assist couples in achieving a successful marriage.

**Keywords:** Successful Marriage, Fuzzy TOPSIS, Marriage Counseling, Marriage Criteria.




## شناسایی عوامل مؤثر بر ازدواج موفق و رتبه‌بندی آن‌ها از دیدگاه متخصصان با استفاده از تاپسیس فازی


کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

زهرة پری پور 


دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

خسرو رشید  \*

دانشیار، گروه علوم پایه، دانشگاه صنعتی همدان، همدان، ایران

محمود پری پور 

دکترای روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

کامبیز کریمی 

### چکیده

پژوهش حاضر باهدف شناسایی عوامل مؤثر بر ازدواج موفق و رتبه‌بندی آن‌ها از دیدگاه متخصصان با استفاده از روش تاپسیس فازی انجام شد. به این منظور، ابتدا با مطالعه‌ی پژوهش‌های مرتبط با ازدواج موفق با روش تحلیل محتوا، به شناسایی عوامل ازدواج موفق پرداخته شده است. ۷۰ پژوهش داخلی و خارجی مرتبط با عوامل ازدواج موفق بررسی شدند و درنهایت ۴۱ عامل مؤثر در موفقیت ازدواج استخراج گردید. سپس با استفاده از عوامل به دست آمده پرسشنامه‌ای با طیف هفت‌گانه لیکرت تدوین شد و در اختیار خبرگان حوزه ازدواج قرار گرفت. پس از کسب نظر از متخصصان حوزه ازدواج، با استفاده از روش تاپسیس فازی و نرم‌افزار متلب، رتبه‌بندی عوامل موفقیت در ازدواج انجام شد. یافته‌ها نشان داد که ازدواج موفق یک پدیده چندبعدی است و زوج‌ها برای موفقیت زناشویی نیازمند دسته‌ای از مهارت‌های میان‌فردی و مجموعه‌ای از صفات فردی هستند. همچنین یافته‌ها نشان داد که سلامت روان، پختگی و بلوغ فکری، اعتماد داشتن به یکدیگر، به ترتیب سه عامل مهم موفقیت در

\* نویسنده مسئول: [khosrorashid@basu.ac.ir](mailto:khosrorashid@basu.ac.ir)

ازدواج هستند. درحالی‌که برخلاف باور عامه، تناسب سنی و تحصیلی آخرین ملاک‌های مدنظر در بین سایر ملاک‌ها بودند. در نتیجه به نظر می‌رسد که آگاهی‌رسانی پیش از ازدواج در مورد این ملاک‌ها، به زوجین در رسیدن به ازدواجی موفق کمک کند.

کلیدواژه‌ها: ازدواج موفق، تاپسیس فازی، مشاوره ازدواج، ملاک‌های ازدواج.



پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی  
پرتال جامع علوم انسانی

## مقدمه

ازدواج موفق و پربار به‌عنوان یکی از ستون‌های اساسی جامعه‌ای سالم و پایدار محسوب می‌شود. از گذشته تا کنون، ازدواج‌ها عاملی اساسی در گسترش و حفظ بنیان خانواده‌ها، حفظ نظم اجتماعی و ایجاد محیطی پربار برای رشد و پرورش کودکان بوده است. در سال‌های اخیر نیز، نه تنها از اهمیت ازدواج موفق کاسته نشده؛ بلکه همچنان نقش حیاتی در تحقق رفاه افراد، خانواده‌ها و جوامع گسترده دارد. ازدواج موفق با احترام متقابل، اعتماد، ارتباط مؤثر، اشتراک ارزش‌ها و اهداف، صمیمیت عاطفی و حمایت از رؤیایا و آرزوهای یکدیگر تمایزیابی می‌شود (گاتمن، ۲۰۱۸؛ آماتو و پرویتی، ۲۰۰۳). به‌طوری‌که افراد با روابط زناشویی موفق، تجربه سطوح بالاتر رضایت از زندگی، سلامت روانی و جسمی، بهزیستی روان‌شناختی و شادمانی کلی را دارند (بدری، الخلیل، الظاهری<sup>۱</sup> و همکاران، ۲۰۲۰، لئو و آمبرسون<sup>۲</sup>؛ پروکس، هلمز و بوهرلر، ۲۰۰۷). علاوه بر این، ازدواج موفق بر توانمندی و رشد کودکان تأثیر مثبت دارد. تحقیقات نشان می‌دهد کودکانی که در محیط‌های زناشویی پایدار و حمایتی بزرگ می‌شوند، عملکرد تحصیلی، مهارت‌های اجتماعی و تنظیم عواطف بهتری را از خود نشان می‌دهند. ارتباط نزدیک و هماهنگی زناشویی، محیطی امن و پایدار برای کودکان فراهم می‌کند که به رشد عاطفی و شناختی آن‌ها کمک می‌کند (آماتو، ۲۰۰۰؛ بوهرلر، ۲۰۲۰).

علاوه بر فواید ازدواج موفق برای افراد و خانواده‌ها، ازدواج به‌طور قابل توجهی به فرهنگ اجتماعی جامعه نیز سود می‌رساند. ازدواج پایدار و حمایت‌کننده، بنیانی برای یک جامعه یکپارچه و پویا به‌شمار می‌آید. زوجین موفق غالباً به عواملی برای رسیدن به جوامع قوی‌تر و پیوندهای مستحکم‌تر منجر می‌شوند؛ جایی که افراد احساس تعلق می‌کنند و به‌احتمال بیشتری در رفتارهای اجتماعی مثبت شرکت خواهند داشت (چرلین، کراس

---

<sup>۱</sup>Gottman

<sup>۲</sup>Amato & Previti

<sup>۳</sup>Badri, Alkhaili, Aldhaheri

<sup>۴</sup>Liu & Umberson

<sup>۵</sup>Proulx, Helms & Buehler

بارنت، بورتون و گارت پیترز؛ ۲۰۰۸؛ ویلکاکس و دیو؛ ۲۰۱۶). به عکس، ازدواج‌های ناکام ممکن است تأثیرات منفی بر افراد، خانواده‌ها و کل جامعه داشته باشد که به افزایش نرخ مشکلات اجتماعی از جمله فقر، جرم و جنایت و سوء مصرف مواد منجر می‌شود (آماتو، ۲۰۰۰؛ پوپنو و وایت‌هد و کربای، ۲۰۰۹). تحقیقات بایگانی‌شده در طول دهه‌ی گذشته نشان می‌دهد که ازدواج موفق و رضایت و ثبات ازدواج بسیار پیچیده‌تر از آنچه در آغاز دهه تصور می‌شد هستند که این امر سؤالات مهمی را به وجود می‌آورد که لزوم بررسی دقیق‌تر شاخص‌های ازدواج موفق را می‌طلبد (کارنی و بردبری، ۲۰۲۰).

شاخص‌های ازدواج موفق شامل عوامل متنوعی از جمله هم‌راستایی ارزش‌ها و اهداف، انطباق و همسازي در ارتباطات، ارتباطات مثبت و سازنده، نقش‌های جنسیتی متعادل، پشتیبانی از همدیگر و توانمندی‌های حل مشکل و انعطاف‌پذیری (چن و هو، ۲۰۲۱)، هوش هیجانی بالا، درک انتظارات طرفین، قدرت حل تعارض، صداقت و تعهد، بخشش، صرف وقت با طرف مقابل و حمایت اجتماعی (کازیم و رفیق، ۲۰۲۱)، رضایت جنسی (دهقانی چمپیری و دهقانی، ۲۰۲۳)، سبک‌های انگیزشی خود تعیین‌گر (همچون انگیزش درونی با ایجاد رفتار انطباقی بیشتری) (آبریو - آفونسو، راموس و گارسیا و همکاران، ۲۰۲۲) است علاوه بر این، مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهند که این شاخص‌ها به‌طور مثبت یا منفی بر روی موفقیت ازدواج تأثیرگذار هستند و می‌توان با توجه به آن‌ها بهبود و اصلاح رفتارها و ارتقاء کیفیت ارتباطات در ازدواج را تحت تأثیر قرار داد. شاخص‌های موفقیت در ازدواج می‌تواند بر اساس اقلیم‌های فرهنگی، ارزش‌ها و انتظارات اجتماعی متغیر باشد. با این حال برخی از این شاخص‌ها می‌تواند جهان‌شمول باشد و فراتر از تفاوت‌های فرهنگی و ارزش‌ها عمل کند. به‌عنوان مثال؛ ارتباطات مؤثر و صمیمیت عاطفی،

<sup>۱</sup>Cherlin, Cross-Barnet, Burton & Garrett-Peters

<sup>۲</sup>Wilcox & Dew

<sup>۳</sup>Popenoe & Whitehead, Kirby

<sup>۴</sup>Karney & Bradbury

<sup>۵</sup>Chen & Hu

<sup>۶</sup>Kazim & Rafique

<sup>۷</sup>Abreu-Afonso, Ramos, Queiroz-Garcia

شاخص‌های حیاتی یک ازدواج موفق در تمامی جوامع می‌باشند. ارتباطات باز و صریح، درک، همدلی و اعتماد را بین همسران تقویت می‌کند (گاتمن، ۲۰۱۸). زوجینی که می‌توانند احساسات، نیازها و مشکلات خود را به‌صراحت بیان کنند، به‌احتمال بیشتری تعارضات را حل کرده و اتصال عاطفی قوی را حفظ می‌کنند. همچنین در جوامع اروپایی، آمریکایی و آسیایی، ازدواج‌های موفق به‌طور معمول شامل اشتراک ارزش‌ها و اهداف زندگی بین همسران می‌باشند (کویی و فینچام، ۲۰۱۰). اشتراک علاقه‌ها و تصاویری از آینده، احساس وحدت و هدف درونی در ارتباط را ایجاد می‌کند. از دیگر سو، برابری جنسیتی در جوامع مدرن در سراسر جهان، اهمیت بیشتری یافته است. ازدواج‌های موفق در این جوامع احترام متقابل را شامل می‌شوند و به تشخیص و ارزیابی مشارکت‌ها و نقاط قوت هریک از همسران می‌پردازند (رویسمن، کلاوسن، هالند، فورتیونا و الیف، ۲۰۰۸؛ ونگلیستی و پرلمن، ۲۰۱۸). نحوه مدیریت زوجین تعارضات و نزاعات، نیز شاخص مهمی از ازدواج موفق است. تکنیک‌های سازنده حل تعارض مانند گوش دادن فعال و مصالحه، به رضایت از رابطه کمک می‌کنند (کارنی و بردبری، ۲۰۲۰؛ چرلین، ۲۰۱۷). جوامعی که حل مسئله سالم را ترویج می‌دهند، معمولاً ازدواج‌های قوی‌تر و انعطاف‌پذیرتری دارند. در این میان نقش حمایت اجتماعی از خانواده، دوستان و جوامع در ازدواج‌های موفق نمی‌تواند نادیده گرفته شود. شبکه‌های اجتماعی قوی حمایت عاطفی، عملی و مالی را فراهم می‌کنند و پایداری ازدواجی را ارتقا می‌دهند (موزیک و بامپس، ۲۰۱۲). علاوه بر موارد مطرح‌شده، انطباق با چالش‌ها و تغییرات زندگی برای ازدواج‌های موفق ضروری است. جوامعی که ارزش انعطاف‌پذیری و سازگاری در روابط را دنبال می‌کنند، احتمال موفقیت زوجین در مواجهه با تحولات و عدم قطعیت‌های زندگی را افزایش می‌دهند. در

---

۱ Cui & Fincham

۲ Roisman, Clausell, Holland, Fortuna & Elieff

۳ Vangelisti & Perlman

۴ Karney & Bradbury

۵ Cherlin

۶ Musick & Bumpass

کنار این عامل، سطوح بالای تعهد و سرمایه‌گذاری در ارتباط، به ازدواج‌های موفق در جوامع متنوع کمک می‌کند. زوجینی که ازدواج خود را به اولویت می‌برند و زمان و تلاش خود را به روابطشان اختصاص می‌دهند، به احتمال بیشتری از رضایت و خوشبختی طولانی‌مدت بهره‌مند می‌شوند (هادن، هاروی، سترستن و آگنیو، ۲۰۱۹؛ استنلی، روادز، اسکات، کلمر، مارکمن و همکاران، ۲۰۱۷).

اما در جامعه ایرانی هم ازدواج موفق به‌عنوان یکی از نقاط مهم در زندگی اجتماعی و فرهنگی از اهمیت بالایی برخوردار است. به‌طوری‌که بر اساس یافته‌های پژوهشی ازدواج موفق با احساس آزادی، پذیرش تفاوت‌های شخصیتی، درک متقابل و گفت‌وگوی باز و بی‌پرده همراه است. در این میان، یکی از اصلی‌ترین شاخص‌های ازدواج موفق در ایران، مهارت‌های زوجی جدید و صمیمیت عاطفی و جنسی بین زوجین است. همچنین پیامدهای فردی و زوجی ازدواج موفق به مثابه یک رابطه زوجی شفاف و عاری از ابهام، بالندگی، رضایت از رابطه زوجی، تحقق بخشیدن به اهداف زوجی مشترک و احساس آرامش را به دنبال دارد (هاشمی گل مهر، امان الهی، فرهادی، اصلانی و رجبی، ۱۳۹۹). همچنین بررسی سیره امیرالمؤمنین (ع) و حضرت صدیقه (س) نیز بیان‌گر این امر است که مضامین فرعی کفویت مبتنی بر جهان‌بینی، علاقه‌مندی، ازدواج آسان، صمیمیت، احترام متقابل، همدلی، تفاهم، همکاری، همراهی سیاسی و اجتماعی، مسئولیت‌پذیری، تعهد، قداست رابطه زوجی و رضایت زناشویی از عوامل زوجی مؤثر ازدواج موفق است (خدادادی سنگده و پرهیزکاری، ۱۴۰۲). شاخص‌های ازدواج موفق از دیدگاه مجردها و زوج‌هایی که ازدواج موفق داشته‌اند نیز متفاوت است به‌طوری‌که از نظر مجردها ملاک‌هایی مانند اخلاق و ارزش‌های اخلاقی، ایمان، مسئولیت‌پذیری و علاقه اولیه مهم‌ترند و افرادی که ازدواج موفق داشته‌اند عشق اولیه، اعتماد، شناخت درست و انتخاب آگاهانه را نسبت به سایر ملاک‌ها مهم‌تر دانسته‌اند (زمانی، ۱۴۰۱).

در کنار این شاخص‌ها، شادی و آرامش در زندگی، درک متقابل، تفاهم در نظرات،

۱ Hadden, Harvey, Settersten & Agnew

۲ Stanley, Rhoades, Scott, Kelmer, Markman



رفتار منطقی و همکاری صمیمانه برای ویژگی‌های ارتباطی زوجین موفق و روابط متضاد، نبود عشق، عدم آرامش، نبود محبت و احترام، خیانت در ویژگی‌های ارتباطی زوجین ناموفق ایرانی گزارش شده است. در حوزه ویژگی‌های شخصیتی اما زوجین موفق با خصوصیتی نظیر حمایت همه‌جانبه، استقلال عمل، انعطاف و مسئولیت‌پذیری و فضایل اخلاقی حسنه مشخص شده‌اند درحالی‌که زوجین ناموفق با ویژگی‌هایی نظیر رفتار دوگانه، خودخواهی و مدیریت احساسات نامناسب همراه بوده‌اند. در بررسی عوامل فرهنگی در بین زوجین موفق تساهل فرهنگی و در زوجین ناموفق تناقضات و مشکلات فرهنگی اجتماعی گزارش شده است (جهان علی خواه، ۱۳۹۷). همچنین سالاری زارع، گودرزی، زندی و کریمی ثانی (۱۳۹۸) در بررسی مؤلفه‌های ازدواج موفق بر اساس فراترکیب پژوهش‌های پیشین، شرایط علی و ایجادکننده یک مدل ازدواج موفق را همانندی در پیشرفت و همراهی در زندگی برشمردند؛ درحالی‌که شرایط مداخله‌گر در افزایش یک ازدواج موفق عبارت بودند از: فردیت یابی و احترام به فردیت یکدیگر، وظیفه‌شناسی و تعهدپذیری زوجین؛ اما شرایط زمینه‌ای ازدواج موفق بر اساس یافته‌های این پژوهش عبارت‌اند از: اثرات خانواده مبدأ، امور دینی و معنوی، داشتن خلق مثبت، شناخت ازدواج هم‌کفو، آراستگی و مرتب بودن و پختگی و سلامت روانی؛ همچنین تعاملات مناسب در یک ازدواج موفق شامل: مهارت‌های حل تعارض و همکاری و هم‌فهمی زوجین و درنهایت پیامد این ۴ بعد نهایی منجر به کسب رضایت متقابل عاطفی، اجتماعی و جنسی در زوجین خواهد شد. علاوه بر این در بررسی ویژگی‌های روان‌شناختی مؤثر در ازدواج موفق خودمتمایزسازی و تنظیم شناختی هیجان به‌عنوان مهم‌ترین عوامل فردی در ازدواج موفق و ثبات خانواده معرفی شده‌اند (صالحی، حسینیان و یزدی، ۱۴۰۱).

همان‌طور که پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهند بررسی شاخص‌های ازدواج موفق از دیدگاه فرهنگ و جامعه‌شناسی هر جامعه می‌تواند به درک بهتر از این پدیده و بهبود ارتباطات زناشویی کمک کند. همچنین، نتایج این پژوهش‌ها می‌تواند به سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌های اجتماعی مرتبط با ازدواج و خانواده کمک کنند؛ اما حلقه گمشده در این

پژوهش‌ها و در کنار شناخت شاخص‌های اثرگذار بر ازدواج موفق، درجه اهمیت این شاخص‌ها و رتبه‌بندی آن‌ها به منظور تمرکز بهتر انرژی و سرمایه به سمت شاخص‌های مهم‌تر است. با علم به درجه اهمیت هر شاخص و با توجه به تأثیر عمیق ازدواج‌های موفق بر افراد، خانواده‌ها و جوامع، پژوهش حاضر باهدف شناسایی عوامل ازدواج موفق و رتبه‌بندی از دیدگاه متخصصان با استفاده از تاپسیس فازی انجام گرفت. تاپسیس یکی از واضح‌ترین روش‌های ریاضی و همچنین معرف‌ترین تکنیک‌های تصمیم‌گیری چند معیاره است که برای اولین بار توسط لای و هوانگ<sup>۱</sup> (۱۹۹۲) ارائه شده است و به‌طور گسترده‌ای در موقعیت‌های تصمیم واقعی به کار گرفته شده است. این تکنیک یک روش چند معیاره جهت شناسایی راه‌حل‌ها از میان مجموعه‌ی محدودی از گزینه‌ها بر پایه‌ی کمینه‌سازی فاصله از راه‌حل ایده‌آل مثبت و به حداکثر رساندن فاصله از راه‌حل ایده‌آل منفی است (محمدی، ۱۳۹۰). درواقع منطق فازی یکی از اشکال هوش مصنوعی است؛ باین حال، تاریخچه و کاربردهای آن جدیدتر از سیستم‌های خبره مبتنی بر هوش مصنوعی است. منطق فازی با مسائلی سروکار دارد که دقت لازم را نداشته و دارای ناتوانی یا هرگونه ابهام کیفی هستند (سرانو - گوئرو، رومرو و الیواس<sup>۲</sup>، ۲۰۲۱).

### روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش در دو بخش انجام شد:

**بخش اول:** در این مرحله محقق با روش تحلیل محتوا به شناسایی معیارهای ازدواج موفق بر اساس پژوهش‌های مرتبط با عوامل موفقیت ازدواج پرداخت. جامعه آماری در این بخش، پژوهش‌های داخلی و خارجی مرتبط با عوامل موفقیت در ازدواج بود و شرط آن رسیدن به اشباع<sup>۳</sup> بود. در حالت اشباع داده جدیدی که به پژوهش وارد می‌شود طبقه‌بندی موجود را تغییر نمی‌دهد یا پیشنهادی برای طبقه جدید ایجاد نمی‌کند (گاستاوسون<sup>۴</sup>،

<sup>۱</sup>Lai & Hwang

<sup>۲</sup>Serrano-Guerrero, Romero & Olivas

<sup>۳</sup>Saturation

<sup>۴</sup>Gustavsson

(۲۰۰۷). بدین منظور ۷۰ پژوهش داخلی و خارجی (۴۸ داخلی و ۲۲ خارجی) مرتبط با عوامل موفقیت و شکست ازدواج بررسی شد. بررسی‌ها تا جایی ادامه پیدا کرد تا به اشباع برسد. سپس داده‌های اولیه که به دنبال تحلیل محتوای پژوهش‌های گذشته فراهم شد، دسته‌بندی و مقوله‌بندی شدند. بدین ترتیب، پس از ترکیب برخی از موارد همانند و نیز حذف عواملی که دارای فراوانی بسیار پایین بودند، در نهایت ۴۱ عامل موفقیت ازدواج استخراج گردید؛ که اطلاعات آن در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول ۱. توزیع فراوانی نهایی عوامل مؤثر بر موفقیت ازدواج

عنوان	زیر شاخص‌ها و فراوانی آن‌ها	جمع فراوانی
وفاداری، تعهد و پاک‌دامنی	وفاداری (۱۵) - تعهد (۱۱) - پاک‌دامنی (۷) - نداشتن فساد (۲) - نداشتن سابقه دوستی متعدد و بدون تعهد (۳)	۳۸
تناسب اعتقادی و مذهبی	تناسب اعتقادی (۱۶) - تناسب مذهبی (۱۶)	۳۲
توان مالی (داشتن شغل و نداشتن مشکلات مالی)	شغل مناسب (۱۲) - توان مالی (۳) - نداشتن مشکلات مالی (۱۱) - تأمین نیازهای مالی (۲) - درآمد ماهیانه (۴)	۳۲
تناسب فرهنگی (همسانی خانواده‌ها، آداب و رسوم و قومیت)	تناسب فرهنگی (۱۱) - همسانی خانواده‌ها (۷) - آداب و رسوم (۶) - قومیت (۳) - تناسب خانوادگی (۳)	۳۰
سلامت روانی	نداشتن اختلالات رفتاری (۱۰) - سلامت روان (۹) - تعادل روحی و روانی (۳) - ثبات هیجانی (۲) - روان رنجور نبودن (۴)	۲۸
ویژگی‌های شخصی مناسب (اخلاق نیکو، گذشت، صبر و صداقت)	دارا بودن ارزش‌های اخلاقی: اخلاق نیکو (۵) - گذشت (۸) - صبر (۵) - صداقت (۸)	۲۶
مهربانی (صمیمیت، محبت، عشق و علاقه)	صمیمیت (۸) - محبت (۷) - عشق و علاقه (۷) - مهربانی (۱)	۲۳
توجه و احترام به یکدیگر	توجه به یکدیگر (۹) - احترام متقابل (۸)، تلاش برای خوشنودی یکدیگر (۴)	۲۱
تناسب تحصیلی	تناسب تحصیلی (۹) - سطح بالای تحصیلات همسران (۷)	۱۶
استقلال زوجی و عدم دخالت	عدم دخالت والدین و اطرافیان (۱۲) - ایجاد سیستم مستقل زوجی و	۱۶

عنوان	زیر شاخص‌ها و فراوانی آن‌ها	جمع فراوانی
دیگران	نیاز به زندگی مستقل (۴)	
مسئولیت‌پذیری	مسئولیت‌پذیری (۱۳) - وظیفه‌شناسی (۲)	۱۵
عدم سوء مصرف مواد	عدم اعتیاد به مواد (۹) - عدم مصرف الکل (۵)	۱۴
همکاری و مشورت	همکاری (۷) - مشورت (۷)	۱۴
تفاهم و تناسب در رغبت‌ها و علایق	تفاهم (۸) - تناسب در رغبت‌ها و علایق (۵)	۱۳
واقع‌بینی و پذیرش واقعیت‌های زندگی	واقع‌بین بودن و منطقی بودن (۴) - انتظارات متعادل، واقع‌بینانه، انتظارات قبل از ازدواج و برآورد شدن انتظارات قبل از ازدواج (۴) - نداشتن توقع زیاد، قناعت، عدم چشم و هم‌چشمی (۵)	۱۳
شناخت (شناخت زوج‌ها از یکدیگر)	شناخت کافی زوج‌ها از یکدیگر (۱۳)	۱۳
ارتباط مناسب	ارتباط مناسب (۱۰) - اهمیت دادن به نیازهای یکدیگر (۲)	۱۲
تناسب اقتصادی - اجتماعی	تناسب اقتصادی (۷) - تناسب اجتماعی (۴)	۱۱
توافق در موضوعات اساسی	توافق بر سر موضوعات اساسی (۵) - سازگاری در تصمیم‌گیری (۶)	۱۱
سازگاری و انعطاف‌پذیری	توان سازگاری (۷) - انعطاف‌پذیری (۳)	۱۰
معنویت	معنویت (۹)	۹
مهارت‌های ارتباطی	مهارت‌های ارتباطی (۶) - مهارت‌های زندگی و رفتار اجتماعی مناسب (۲)	۸
سبک دلبستگی ایمن	سبک دلبستگی ایمن (۸)	۸
اعتماد داشتن به یکدیگر	اعتماد داشتن به یکدیگر (۸)	۸
احترام خانوادگی میان همسری (احترام بین خانواده‌ها)	روابط متعادل بین خانواده‌ها (۴) - احترام به خانواده‌های یکدیگر (۳)	۷
سازگاری شخصیت (درون‌گرا - برون‌گرا)	سازگاری شخصیت درون‌گرا - برون‌گرا (۷)	۷
تناسب سنی	تناسب سنی (۷)	۷
پختگی و بلوغ فکری - اخلاقی	بلوغ فکری (۲) - پختگی (۳) - بلوغ اخلاقی (۲)	۷
سازگاری جنسی	سازگاری جنسی (۴) - توانایی جنسی (۳)	۷
توان مدیریت خانواده و زندگی	مدیریت مالی (۳) - توان اداره زندگی (۲) - اعتماد به نفس زوج‌ها (۲)	۷
توانایی حل مسئله	توانایی حل مسئله (۶)	۶

عنوان	زیر شاخص‌ها و فراوانی آن‌ها	جمع فراوانی
تمایز یافتگی فردی	تمایز یافتگی (۴) - خودشناسی (۲)	۶
قدرشناسی	قدردانی (۵)	۵
حمایتگری متقابل	حمایتگری متقابل (۴)	۴
نقش‌پذیری زناشویی (آگاهی و انجام وظایف زناشویی)	آشنایی با انجام وظایف زناشویی و عمل کردن به آن‌ها (۴)	۴
احترام خانوادگی درون‌همسری (توجه و احترام به خانواده خود)	توجه و احترام به خانواده خود (پایبندی به خانواده) (۳) - توجه به رضایت خانواده (۱)	۴
شناخت کافی از خانواده‌های یکدیگر	شناخت کافی از خانواده (۴)	۴
حمایت خانواده‌ها	حمایت خانواده‌ها (۳)	۳
پذیرش تفاوت‌ها و احترام به تفاوت‌ها	پذیرش تفاوت‌ها - احترام به تفاوت‌ها (۲)	۲
جذابیت ظاهری و جسمی	جذابیت ظاهری و جسمی (۲)	۲
همدلی	همدلی (۲)	۲

**بخش دوم:** با توجه به عوامل به دست آمده از تحلیل محتوای پژوهش‌های گذشته، پرسشنامه‌ای با ۴۱ گویه، مطابق با فراوانی نهایی عوامل مؤثر بر موفقیت ازدواج با طیف هفت‌گانه لیکرت برای شناسایی اهمیت هر یک از عوامل یادشده در موفقیت ازدواج از دیدگاه متخصصان آماده شد. با توجه به کم بودن متخصصان در حوزه ازدواج و خانواده و میانگین تعداد نمونه در پژوهش‌های مشابه انجام گرفته قبلی (فازی، توسط پری پور و آتله خانی، ۱۳۹۱؛ ابراهیم پور ازبری، اکبری، عبدالهی و موحد منش، ۱۳۹۶)، نمونه آماری پژوهش شامل ۱۰ الی ۱۵ نفر از خیرگان روان‌شناسی در زمینه ازدواج بود که دارای مدرک دکتری روانشناسی و مشاوره بوده و در زمینه ازدواج و خانواده پژوهش‌هایی را انجام داده بودند؛ و با ارسال پرسشنامه و یا ملاقات حضوری از متخصصان خواسته شد که پرسشنامه را تکمیل کنند و این روند تا جایی ادامه پیدا کرد تا نمونه آماری پژوهش را پوشش دهد؛ که پس از توزیع پرسشنامه، ۱۱ مورد از ۳۰ پرسشنامه بازگشت داده شد. (نرخ

بازگشت: ۳۷ درصد) که مورد تحلیل قرار گرفتند.

### منطق فازی<sup>۱</sup>

نظریه مجموعه‌های فازی برای اولین بار توسط پرفسور لطفی زاده در سال ۱۹۶۴ مطرح گردید. ایده آن با این عبارت توسط ایشان ایجاد شد: «ما نیاز به یک نوع مختلف از ریاضیات هستیم تا بتوانیم ابهامات و عدم دقت رویدادها را مدل‌سازی نماییم مدلی که متفاوت از نظریه احتمالات می‌باشد.» نظریه فازی برای بیان و تشریح عدم قطعیت و عدم دقت در رویدادها به کار می‌رود و کلید اصلی نظریه فازی از منطق چند ارزشی به وجود آمده است (تاناکا، ترجمه وحیدیان کامیاد و طارقیان، ۱۳۹۳: ص ۳). منطق فازی، منطقی چند ارزشی است که در آن به جای درست یا نادرست، سیاه یا سفید، سایه‌های نامحدودی از خاکستری بین سیاه یا سفید وجود دارد. این نظریه قادر است بسیاری از مفاهیم، متغیرها و سیستم‌هایی را که غیردقیق و مبهم هستند صورت‌بندی ریاضی می‌بخشد و زمینه را برای استدلال، استنتاج و تصمیم‌گیری در شرایط نبود اطمینان فراهم آورد. این در حالی است که استفاده از روش‌های دقیق با اطلاعات و داده‌های غیردقیق به نتایج غیردقیق و مبهم منجر می‌شود. همین امر سبب ورود منطق فازی در علوم رفتاری شده است (براز و دوستال، ۲۰۱۳). فازی بودن، همان‌طور که در منطق فازی بکار می‌رود، به انواع مختلف ابهام و عدم اطمینان و به‌خصوص به ابهامات مربوط به زبان بیانی و طرز فکر بشر اشاره دارد و با عدم اطمینانی که به‌وسیله‌ی نظریه‌ی احتمال بیان می‌شود متفاوت است. منطق فازی می‌تواند ریاضی‌وار با این ابهامات برخورد نماید (تاناکا، ترجمه وحیدیان کامیاد و طارقیان، ۱۳۹۳: ص ۵). به‌طور کلی منطق فازی، اعتبار یا ارزش نسبی دقت یک چیز است. منطق فازی یک راه‌حل مناسب برای ارتباط دادن فضای ورودی‌ها به فضای خروجی‌هاست (شعبانی نیا و سعید نیا، ۱۳۹۴، ص ۱۴).

---

<sup>۱</sup>Fuzzy Logic

<sup>۲</sup>Brož & Dostál

### دلایل استفاده از منطق فازی در مطالعات روان‌شناختی

به‌صورت کلی، پژوهشگران این حوزه پنج دلیل اصلی را برای بهره‌گیری از نظریه مجموعه‌های فازی در مطالعات روانی و تربیتی برشمرده‌اند که عبارت‌اند از: ۱- مجموعه‌های فازی توان تحلیل ابهام را به‌طور سیستماتیک دارا هستند. ۲- بسیاری از سازه‌ها در علوم تربیتی و روانشناسی دارای دو خصیصه مقوله‌ای بودن و چندبعدی بودن هستند. متغیرهای مقوله‌ای نیز اغلب از نوع تربیتی هستند و منطق فازی به‌خوبی قادر به تحلیل چنین متغیرهایی است. ۳- با بهره‌گیری از مجموعه‌های فازی می‌توان روابط چند متغیره تفکر را فراتر از مدل‌های خطی معمول تحلیل کرد. ۴- تحلیل، مجموعه‌ای وفادار به مبانی نظری است. نظریه‌ها اغلب با استفاده از اصطلاحات منطقی و مجموعه‌ای بیان می‌شوند درحالی‌که اغلب مدل‌های آماری برای متغیرهای پیوسته این‌گونه نیستند. ۵- نظریه مجموعه‌های فازی مجموعه‌ای و متغیرهای پیوسته را به شیوه‌ای موثکافانه و با دقت زیاد ترکیب می‌کنند (قاسمی، ۱۳۹۲، ص ۲۷). ضرورت استفاده از منطق فازی در مطالعات علوم رفتاری انسان ناشی از این موضوع است که بسیاری از اطلاعات حاصل از آزمون‌ها در حالت واقعی نامشخص بوده و عدم قطعیت در داده‌های وابسته منجر به حصول مفاهیم غیردقیق می‌شود. لذا در مطالعات علوم تربیتی و روانشناسی با مدل‌سازی از طریق سیستم‌های فازی و استفاده از داده‌های فازی به‌جای داده‌های خام، این امکان فراهم می‌شود که بر کاهش عدم قطعیت، با استفاده از مقادیر عدم قطعیت و تعیین کمیت‌های ابهام، امکان پیش‌بینی پارامترهای آموزشی، تربیتی و روان‌شناختی فراهم شود (مظاهری و قنبری، ۱۳۹۴).

### تاپسیس فازی

تفکرات انسان همراه با عدم قطعیت است و این عدم قطعیت در تصمیم‌گیری تأثیرگذار است. به همین دلیل از روش‌های تصمیم‌گیری فازی استفاده می‌گردد. یکی از این روش‌ها، تاپسیس فازی است. در این حالت، عناصر ماتریس تصمیم‌گیری، یا وزن‌های شاخص‌ها به‌صورت فازی و با اعداد فازی بیان می‌گردند. روش‌های متعددی برای تاپسیس

فازی ارائه شده است. از آنجایی که تمام روش‌ها با تغییر کوچکی در روش تاپسیس فازی چن وهوانگ به دست آمده‌اند، در این تحقیق این روش تاپسیس فازی، ارائه شده و در ادامه به اعداد مثلثی نیز، بسط داده می‌شود.

مراحل کلی روش فازی چن وهوانگ به همراه تاپسیس کلاسیک، به صورت زیر ارائه می‌گردد:

قبل از شروع الگوریتم این روش، ماتریس تصمیم  $D$  که یک ماتریس  $m \times n$  است و بردار وزن شاخص‌ها نسبت به هدف  $W$ ، به عنوان ورودی الگوریتم، تشکیل گردد.

$$D = \begin{matrix} A_1 & \left[ \begin{array}{ccc} \tilde{x}_{11} & \dots & \tilde{x}_{1n} \\ \vdots & \dots & \vdots \\ A_m & \left[ \begin{array}{ccc} \tilde{x}_{m1} & \dots & \tilde{x}_{mn} \end{array} \right. \end{array} \right. \end{matrix}$$

$$\tilde{x}_{ij} = (a_{ij}, b_{ij}, c_{ij})$$

گام اول:

نرمالیزه کردن ماتریس تصمیم، در ابتدا باید ماتریس تصمیم نرمالیزه گردد تا عناصر آن «بی‌مقیاس» شود.

اگر اعداد فازی  $W = (\tilde{w}_1, \dots, \tilde{w}_j, \dots, \tilde{w}_n)$ ،  $\tilde{w}_j = (\alpha_j, \beta_j, \lambda_j)$

و  $\tilde{x}_j^+ = (a_j^+, b_j^+, c_j^+)$  و  $\tilde{x}_j^- = (a_j^-, b_j^-, c_j^-)$  به ترتیب بیشترین و کمترین امتیاز کسب شده در هر ستون باشند، آنگاه:

$$\tilde{r}_{ij} = \begin{cases} \tilde{x}_{ij} \ominus \tilde{x}_j^+ = \left( \frac{a_{ij}}{c_j^+}, \frac{b_{ij}}{b_j^+}, \frac{c_{ij}}{c_j^+} \right) & \text{اگر } \tilde{x}_{ij} \text{ جنبه مثبت داشته باشد.} \\ \tilde{x}_{ij} \ominus \tilde{x}_j^- = \left( \frac{a_{ij}}{c_j^-}, \frac{b_{ij}}{b_j^-}, \frac{c_{ij}}{c_j^-} \right) & \text{اگر } \tilde{x}_{ij} \text{ جنبه منفی داشته باشد.} \end{cases}$$

در این صورت ماتریس نرمالیزه شده  $D$  به  $D'$  تبدیل می‌شود:



$$D' = \begin{bmatrix} \tilde{r}_{11} & \dots & \tilde{r}_{1n} \\ \vdots & \dots & \tilde{r}_{ij} & \dots & \vdots \\ \tilde{r}_{m1} & \dots & \tilde{r}_{mn} \end{bmatrix}$$

گام دوم: به دست آوردن ماتریس نرمالیزه شده وزن دار:

عناصر ماتریس نرمالیزه شدهی وزن دار ( $\tilde{v}_{ij}$ ) با استفاده از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\begin{cases} \tilde{v}_{ij} = \tilde{r}_{ij} \cdot \tilde{w}_j = \left( \frac{a_{ij}}{c_j^+}, \frac{b_{ij}}{b_j^+}, \frac{c_{ij}}{c_j^+} \right) \cdot (\alpha_j, \beta_j, \lambda_j) = \left( \frac{a_{ij}}{c_j^+} \cdot \alpha_j, \frac{b_{ij}}{b_j^+} \cdot \beta_j, \frac{c_{ij}}{c_j^+} \cdot \lambda_j \right) \\ \tilde{v}_{ij} = \tilde{r}_{ij} \cdot \tilde{w}_j = \left( \frac{c_j^-}{a_{ij}}, \frac{b_j^-}{b_{ij}}, \frac{a_j^-}{c_{ij}} \right) \cdot (\alpha_j, \beta_j, \lambda_j) = \left( \frac{c_j^-}{a_{ij}} \cdot \alpha_j, \frac{b_j^-}{b_{ij}} \cdot \beta_j, \frac{a_j^-}{c_{ij}} \cdot \lambda_j \right) \end{cases}$$

رابطه اول برای حالتی است که معیار زام جنبه مثبت دارد و رابطه دوم برای حالتی است که معیار زام جنبه منفی دارد.

نتایج این محاسبات در ماتریس  $V$  به صورت زیر وارد می‌گردد.

$$V = \begin{bmatrix} \tilde{v}_{11} & \dots & \tilde{v}_{1n} \\ \vdots & \dots & \tilde{v}_{ij} & \dots & \vdots \\ \tilde{v}_{m1} & \dots & \tilde{v}_{mn} \end{bmatrix}$$

گام سوم به دست آوردن جواب ایده‌آل مثبت (PIS) که آن را با  $A^+$  نشان داده و جواب

ایده‌آل منفی (NIS) که با  $A^-$  نمایش داده می‌شود.

جهت مقایسه‌ی اعداد فازی و تعیین  $\tilde{v}_j^+$ ،  $\tilde{v}_j^-$  از فرآیندهای رتبه‌بندی اعداد فازی

استفاده می‌گردد.

چن وهوانگ از روش رتبه‌بندی ارائه‌شده توسط لی (lee) استفاده کرده‌اند. طبق این

۱ Positive Ideal Solution

۲ Negative Ideal Solution

روش، رتبه‌ی عدد فازی  $\tilde{v}_{ij}$  که با  $M(\tilde{v}_{ij})$  نمایش داده می‌شود به صورت زیر تعریف می‌گردد.

$$M(\tilde{v}_{ij}) = \frac{-a_{ij}^+ + c_{ij}^+ - a_{ij}^- \cdot b_{ij} + c_{ij}^- \cdot b_{ij}}{3(-a_{ij}^+ + c_{ij}^+)}$$

پس از به دست آوردن  $M(\tilde{v}_{ij})$  ها، به ازای هر ستون  $j$ ،  $\tilde{v}_{ij}$  ای را که دارای بیشترین مقدار  $M(\tilde{v}_{ij})$  است به عنوان  $\tilde{v}_j^-$  و  $\tilde{v}_{ij}$  ای که دارای کمترین مقدار  $M(\tilde{v}_{ij})$  است به عنوان  $\tilde{v}_j^+$  معرفی می‌کنیم.

گام چهارم: به دست آوردن اندازه فاصله‌ی هر گزینه نسبت به ایده‌آل مثبت و منفی  $(S_i^+, S_i^-)$  برای داده‌های فازی، فاصله بین دو عدد فازی بر طبق تعریف زاده به صورت زیر محاسبه می‌گردد:

$$D_{ij}^+ = 1 - \sup_x \left\{ \min \left[ \alpha_{v_j^+}(x), \alpha_{v_j^-}(x) \right] \right\}$$

$$D_{ij}^- = 1 - \sup_x \left\{ \min \left[ \alpha_{v_j^-}(x), \alpha_{v_j^+}(x) \right] \right\}$$

که این رابطه برای اعداد فازی مثلثی به صورت زیر قابل تعمیم است:

$$(v_j^+ = (a^+, b^+, c^+) \text{ و } v_j^- = (a^-, b^-, c^-))$$

$$D_{ij}^+ = \begin{cases} 1 - \frac{c_{ij}^- - a^+}{b^+ + c_{ij}^- - a^+ - b_{ij}} & \text{for } (b_{ij} < b^+) \\ 1 - \frac{c_{ij}^- - a^+}{b_{ij} + c_{ij}^- - a^+ - b^+} & \text{for } (b^+ < b_{ij}) \end{cases}$$

$$D_{ij}^- = \begin{cases} 1 - \frac{c^- - a_{ij}}{b_{ij} + c^- - a_{ij} - b^-} & \text{for } (b^- < b_{ij}) \\ 1 - \frac{c_{ij}^- - a^-}{b^- + c_{ij}^- - a^- - b_{ij}} & \text{for } (b_{ij} < b^-) \end{cases}$$

قابل ذکر است که  $D_{ij}^+$  و  $D_{ij}^-$  اعداد قطعی هستند.

$$S_i^+ = \sum_{j=1}^n D_{ij}^+$$

$$S_i^- = \sum_{j=1}^n D_{ij}^-$$

دو رابطه بالا به ترتیب نشان‌دهنده فاصله گزینه  $i$  از ایده‌آل مثبت و ایده‌آل منفی است. گام پنجم: محاسبه نزدیکی نسبی هر گزینه به ایده‌آل‌ها  $(C_i^+)$ ، این شاخص را جهت ترکیب کردن مقادیر  $S_i^+$  و  $S_i^-$  در نتیجه مقایسه‌ی گزینه‌ها نسبت به هم تعریف می‌کنیم که با رابطه زیر قابل محاسبه است:

$$C_i^+ = \frac{S_i^-}{S_i^+ + S_i^-}$$

گام ششم: رتبه‌بندی گزینه‌ها بر اساس ترتیب نزولی  $C_i^+$  ها، می‌توان گزینه‌ها را رتبه‌بندی نمود.

برای تعیین بااهمیت‌ترین عوامل از دیدگاه متخصصان حوزه ازدواج، از روش تاپسیس فازی استفاده شد. بدین صورت که با فازی نمودن اولویت‌های تعیین شده توسط خبرگان و تعیین وزن‌های فازی، رتبه‌بندی عوامل تعیین گردید. ابتدا پاسخ ۳ متخصص حوزه ازدواج وارد تاپسیس فازی شد و بعد ۷ متخصص و در آخر نظر ۱۱ متخصص اعمال شد. یافته‌ها نشان داد که نتایج تفاوت زیادی نداشتند و ترتیب رتبه‌بندی به هم نزدیک بود و این نشان‌دهنده روایی متخصصان بود. اساس روش تاپسیس این است که معیار انتخاب شده باید کوتاه‌ترین فاصله را از حالت ایده‌آل مثبت و بیشترین فاصله را از ایده‌آل منفی داشته باشد. خبرگان پژوهش، امتیازاتی را به هر یک از معیارها جهت رتبه‌بندی شاخص‌ها اختصاص دادند. برای امتیازدهی از طیف فازی به شرح جدول ۲ استفاده گردید.

جدول ۲: مقادیر زبانی متغیرهای ارزیابی و معادل فازی آن‌ها

متغیر زبانی	معادل فازی آن
کاملاً با اهمیت	(۱۰ و ۱۰ و ۹)
خیلی با اهمیت	(۱۰ و ۹ و ۷)
تا حدی با اهمیت	(۹ و ۷ و ۵)

متغیر زبانی	معادل فازی آن
بینابین	(۷ و ۵ و ۳)
تا حدی کم اهمیت	(۵ و ۳ و ۱)
خیلی کم اهمیت	(۳ و ۱ و ۰)
کاملاً کم اهمیت	(۱ و ۰ و ۰)

در نهایت رتبه‌بندی عوامل موفقیت ازدواج از دیدگاه متخصصان با استفاده از تاپسیس فازی و نرم‌افزار MATLAB 2017a انجام شد.

یافته‌ها

پاسخ متخصصان حوزه ازدواج به میزان اهمیت عوامل مؤثر بر ازدواج موفق در جدول شماره ۳ نمایش داده شده است.

جدول ۳: توزیع فراوانی پاسخ‌های متخصصان حوزه ازدواج به میزان اهمیت عوامل

ردیف	عوامل	کاملاً با اهمیت	خیلی با اهمیت	تا حدی با اهمیت	بینابین	تا حدی کم اهمیت	خیلی کم اهمیت	کاملاً کم اهمیت
۱	پذیرش تفاوت‌ها و احترام به تفاوت‌ها	۶	۵					
۲	شناخت (شناخت زوج‌ها از یکدیگر)	۵	۴	۲				
۳	عدم سوء مصرف مواد	۸	۲	۱				
۴	تناسب تحصیلی		۴	۶	۱			
۵	احترام خانوادگی میان همسری (احترام بین خانواده‌ها)	۲	۴	۵				
۶	سازگاری شخصیت (درون‌گرا- برون‌گرا)	۵	۵	۱				
۷	تناسب سنی		۲	۴	۳	۲		
۸	پختگی و بلوغ فکری - اخلاقی	۷	۴					
۹	مهارت‌های ارتباطی	۵	۵	۱				
۱۰	تمایز یافتگی فردی	۴	۵	۲				

ردیف	عوامل	کاملاً با اهمیت	خیلی با اهمیت	تا حدی با اهمیت	پایین	تا حدی کم اهمیت	خیلی کم اهمیت	کاملاً کم اهمیت
۱۱	قدرشناسی	۲	۵	۴				
۱۲	توان مدیریت خانواده و زندگی	۳	۳	۴	۱			
۱۳	سازگاری جنسی	۶	۴	۱				
۱۴	تناسب اعتقادی - مذهبی	۴	۳	۳	۱			
۱۵	وفاداری، تعهد و پاک‌دامنی	۴	۶	۱				
۱۶	سلامت روانی	۹	۲					
۱۷	مسئولیت‌پذیری	۶	۴	۱				
۱۸	تفاهم و تناسب رغبت‌ها و علایق		۶	۱	۴			
۱۹	استقلال زوجی و عدم دخالت دیگران		۶	۱	۴			
۲۰	همکاری و مشورت	۳	۶	۱	۱			
۲۱	سبک دلستگی ایمن	۱	۸	۲				
۲۲	همدلی		۹	۱	۱			
۲۳	حمایت خانواده‌ها	۱	۳	۵	۲			
۲۴	جذابیت ظاهری و جسمی	۳	۸					
۲۵	مهربانی (صمیمیت، محبت، عشق و علاقه)	۲	۷	۱	۱			
۲۶	تناسب اجتماعی - اقتصادی		۳	۶	۲			
۲۷	واقع‌بینی و پذیرش واقعیت‌های زندگی	۲	۵	۳	۱			
۲۸	معنویت	۱	۲	۵	۱			
۲۹	تناسب فرهنگی (همسانی خانواده‌ها، آداب و رسوم و قومیت)	۳	۳	۴	۱			
۳۰	اعتماد داشتن به یکدیگر	۷	۴					
۳۱	احترام خانوادگی درون‌همسری (توجه و احترام به خانواده خود)	۴	۴	۱	۲			
۳۲	حمایتگری متقابل	۶	۵					
۳۳	توان مالی (داشتن شغل و نداشتن مشکل مالی)	۷	۱	۳				

ردیف	عوامل	کاملاً با اهمیت	خیلی با اهمیت	تا حدی با اهمیت	بینابین	تا حدی کم اهمیت	خیلی کم اهمیت	کاملاً کم اهمیت
۳۴	توافق در موضوعات اساسی	۳	۵	۳				
۳۵	نقش‌پذیری زناشویی (آگاهی و انجام وظایف زناشویی)	۴	۵	۲				
۳۶	ارتباط مناسب	۳	۷	۱				
۳۷	ویژگی‌های شخصی مناسب (اخلاق نیکو، گذشت، صبر و صداقت)	۴	۶		۱			
۳۸	توجه و احترام به یکدیگر	۶	۵					
۳۹	توانایی حل مسئله	۲	۸	۱				
۴۰	سازگاری و انعطاف‌پذیری	۶	۵					
۴۱	شناخت کافی از خانواده‌های یکدیگر	۳	۵	۳				

با توجه به جدول شماره ۳، سلامت روانی و عدم سوء مصرف مواد، بالاترین فراوانی را در گزینه کاملاً با اهمیت دارا هستند. همدلی، سبک دلبستگی ایمن، جذابیت ظاهری و جسمی و توانایی حل مسئله دارای بالاترین فراوانی در گزینه خیلی با اهمیت می‌باشند. همچنین تناسب اجتماعی-اقتصادی، احترام خانوادگی میان همسری، حمایت خانواده‌ها، معنویت و شناخت کافی از خانواده‌های یکدیگر بالاترین فراوانی را در گزینه تا حدی با اهمیت دارند. تناسب تحصیلی در گزینه بینابین و تناسب سنی در گزینه تا حدی کم اهمیت، دارای بیشترین فراوانی است. سازگاری و انعطاف‌پذیری و توجه و احترام به یکدیگر در گزینه‌های کاملاً با اهمیت و خیلی با اهمیت، دارای فراوانی برابر هستند. نتایج ترتیب اهمیت عوامل موفقیت ازدواج از نظر متخصصان با تاپسیس فازی در جدول شماره ۴ نشان داده شده است.

جدول ۴: ترتیب اهمیت عوامل موفقیت ازدواج از نظر متخصصان با تاپسیس فازی

شماره	کد	عوامل
۱	A16	سلامت روانی
۲	A8	پختگی و بلوغ فکری - اخلاقی
۳	A30	اعتماد داشتن به یکدیگر
۴	A3	عدم سوء مصرف مواد
۵	A32	حمایتگری متقابل
۶	A1	پذیرش تفاوت‌ها و احترام به تفاوت‌ها
۷	A40	سازگاری و انعطاف پذیری
۷	A38	توجه و احترام به یکدیگر
۹	A17	مسئولیت پذیری
۱۰	A13	سازگاری جنسی
۱۱	A9	مهارت‌های ارتباطی
۱۲	A6	سازگاری شخصیت (درون‌گرا - برون‌گرا)
۱۳	A33	توان مالی (داشتن شغل و نداشتن مشکل مالی)
۱۴	A24	جذابیت ظاهری و جسمی
۱۵	A15	وفاداری، تعهد و پاک‌دامنی
۱۶	A2	شناخت (شناخت زوج‌ها از یکدیگر)
۱۷	A36	ارتباط مناسب
۱۸	A10	تمایز یافتگی فردی
۱۹	A35	نقش‌پذیری زناشویی (آگاهی و انجام وظایف زناشویی)
۲۰	A37	ویژگی‌های شخصی مناسب (اخلاق نیکو، گذشت، صبر و صداقت)
۲۱	A39	توانایی حل مسئله
۲۲	A34	توافق در موضوعات اساسی
۲۳	A20	همکاری و مشورت
۲۴	A19	استقلال زوجی و عدم دخالت دیگران
۲۵	A21	سبک دلبستگی ایمن
۲۶	A25	مهربانی (صمیمیت، محبت، عشق و علاقه)
۲۷	A31	احترام خانوادگی درون‌همسری (توجه و احترام به خانواده خود)
۲۸	A11	قدرشناسی
۲۹	A22	همدلی

شماره	کد	عوامل
۳۰	A14	تناسب اعتقادی - مذهبی
۳۱	A5	احترام خانوادگی میان همسری (احترام بین خانواده‌ها)
۳۲	A27	واقع‌بینی و پذیرش واقعیت‌های زندگی
۳۳	A29	تناسب فرهنگی (همسانی خانواده‌ها، آداب و رسوم و قومیت)
۳۴	A12	توان مدیریت خانواده و زندگی
۳۵	A23	حمایت خانواده‌ها
۳۶	A18	تفاهم و تناسب رغبت‌ها و علایق
۳۷	A26	تناسب اجتماعی - اقتصادی
۳۸	A41	شناخت کافی از خانواده‌های یکدیگر
۳۹	A28	معنویت
۴۰	A7	تناسب سنی
۴۱	A4	تناسب تحصیلی

همان‌طور که یافته‌های جدول شماره ۴ نشان می‌دهد، مهم‌ترین عوامل موفقیت ازدواج شناسایی شده در پژوهش به ترتیب عبارت‌اند از: سلامت روان، پختگی و بلوغ فکری - اخلاقی، اعتماد داشتن به یکدیگر، عدم سوء مصرف مواد و حمایتگری متقابل.

### بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش شناسایی عوامل مؤثر در موفقیت ازدواج و رتبه‌بندی آن‌ها از دیدگاه متخصصان با استفاده از تاپسیس فازی بود. نتایج این پژوهش نشان داد که ۴۱ عامل در ازدواج موفق مؤثر هستند که سه عامل مهم از بین تمامی عوامل به ترتیب شامل؛ سلامت روان، پختگی و بلوغ فکری - اخلاقی، اعتماد داشتن به یکدیگر بودند. از دیگر سو اما تناسب سنی و تناسب تحصیلی به‌عنوان دو شاخص انتهایی در بین تمامی شاخص‌ها قرار گرفتند.

سلامت روان خود شامل زیر شاخص‌های نداشتن اختلالات رفتاری، تعادل روحی و روانی، ثبات هیجانی و عدم رنجور خویی است که با یافته‌های (بدری و همکاران، ۲۰۲۲؛ لئو و آمبرسون، ۲۰۰۸؛ پروکس و همکاران، ۲۰۰۷) همسو است. از



دیگر سو، یافته‌های پژوهشی مختلف نشان می‌دهد که یکی از عوامل اصلی طلاق، داشتن اختلالات روانی در یکی یا هر دو زوج است (ویلیامسون، نگوئن و برد بری و کارنی، ۲۰۱۶). به طوری که در فهرست یازده گانه عوامل اثرگذار در طلاق، اختلالات روانی به عنوان عامل دوم شناسایی شده (هنریان و یونسی، ۱۳۹۰) و حتی در برخی موارد این عامل به عنوان اصلی‌ترین دلیل طلاق در بررسی علل منجر به تقاضای طلاق در زوجین متقاضی طلاق در دادگاه‌های تهران شناسایی شده است (بوالهروی و همکاران، ۱۳۹۱).

در تبیین این یافته می‌توان گفت که در زندگی زناشویی، سلامت روانی نقش بسیار مهمی به عنوان اصلی‌ترین شاخص در موفقیت زندگی مشترک ایفا می‌کند. وضعیت روانی پایدار و سالم برای افراد در مواجهه با پیچیدگی‌های رابطه زناشویی و حفظ تعامل رضایت‌بخش ضروری است (شاهی، غفاری و قاسمی، ۲۰۱۲). زوج‌هایی که از سلامت روانی خوبی برخوردارند، بهتر آماده هستند تا به طور مؤثری ارتباط برقرار کنند، اختلافات را حل کنند و از نظر عاطفی یکدیگر را حمایت کنند که خود از اجزای حیاتی رضامندی در زندگی مشترک است (ویسمن و اوپرلیکر، ۲۰۰۶). سلامت روانی همچنین تأثیری در نحوه مقابله افراد با استرس و چالش‌های زندگی دارد. زمانی که هر دو نفر از سلامت روانی برخوردار باشند؛ مقاومت و سازش‌پذیری آنان نسبت به تغییرات زندگی ارتقا می‌یابد که این موضوع به تداوم رضامندی در زندگی مشترک آن‌ها کمک خواهد کرد (ویدیار و آلیری، ۲۰۰۵). علاوه بر این، سلامت روانی نحوه تفسیر رفتارها و قصد و اراده زوجین را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد (لثو و امبرسون، ۲۰۰۸). زوج‌هایی که از سلامت روانی خوبی برخوردارند، اغلب تمایل دارند رفتارهای همسر خود را به صورت مثبت تفسیر کنند که به افزایش احساس اعتماد و صمیمیت در رابطه منجر می‌شود. همچنین، سلامت روانی بر کلیت آسایش و

---

۱Williamson, Nguen, Bradbury & Karney

۲Whisman & Uebelacker

۳Vidair & O'Leary

خوشبختی افراد تأثیر می‌گذارد که در نتیجه کیفیت زندگی مشترک آن‌ها تحت تأثیر قرار می‌گیرد؛ به طوری که افراد دارای سلامت روانی به احتمال بیشتری به رابطه خود افتخار می‌کنند و محیط حمایت‌کننده و محبت‌آمیزی برای همسر خود ایجاد خواهند کرد. (گالامبوس، بارکر و کران، ۲۰۰۶).

به نظر می‌رسد که دلایلی متفاوتی در انتخاب این شاخص به عنوان مهم‌ترین عامل در ازدواج موفق وجود دارد. افراد معمولاً سلامت روانی را به عنوان یکی از برترین ملاک‌ها در انتخاب همسر و ازدواج موفق در نظر می‌گیرند به این دلیل که سلامت روانی در حیات زندگی افراد اهمیت فراوانی دارد. از جمله اینکه سلامت روانی افراد اثر مستقیمی بر ارتباط عاطفی با همسرشان دارد. افرادی که از سلامت روانی خوبی برخوردار هستند، بهتر می‌توانند احساسات خود را به همسرشان منتقل کنند و با احترام و همدلی با او برخورد کنند. این افراد تمایل بیشتری به تعاملات مثبت و سازنده با همسرشان دارند. این ارتباطات مثبت به طولانی‌مدت برای ازدواج موفق بسیار حائز اهمیت هستند. سلامت روانی، افراد را با مهارت‌های بهتری در حل تعارض‌های زندگی زناشویی مجهز می‌کند. افرادی که به طور سالم و کارآمد با تعارضات روبرو می‌شوند، بهتر می‌توانند درگیری‌ها و مشکلات زندگی را به صورت سازنده و با احترام به همدیگر حل کنند. سلامت روانی افراد، برای ایجاد محیط حمایت‌کننده و محبت‌آمیزی برای همسرشان بسیار اثرگذار است. افراد خوشحال و با احساسات مثبت تمایل دارند تا در رابطه با همسرشان به صورت مثبت و حمایتی رفتار کنند. این افراد معمولاً مقاومت بهتری در برابر فشارها و چالش‌های زندگی دارند. این ویژگی باعث می‌شود که زندگی مشترک آن‌ها با موفقیت همراه باشد و بهتر بتوانند با چالش‌های زندگی مختلف روبرو شوند.

بلوغ فکری و پختگی هریک از زوجین هم از عوامل بسیار مهم موفقیت ازدواج به شمار می‌رود؛ که در این پژوهش در جایگاه دوم از بین شاخص‌های مختلف ازدواج

موفق قرار گرفت. در تبیین اهمیت این عامل می‌توان گفت پختگی و بلوغ فکری - اخلاقی نمایانگر استحکام شخصیت و بهبود کیفیت ذاتی افراد است. افراد با استحکام شخصیت و پختگی فکری و اخلاقی، مسئولیت‌پذیرتر عمل کرده و تصمیم‌گیری‌های مناسب‌تری در مواقع مختلف زندگی اتخاذ می‌کنند (آزادی فرو امانی، ۱۳۹۵). همچنین افراد پخته به نگاهی دقیق‌تر به زندگی و روابط نگاه می‌کنند. آن‌ها از اهمیت روابط آگاهی دارند و می‌توانند با تلاش و کوشش بهتری، ارتباط‌های خود را حفظ و تقویت کنند (هاشمی و همکاران، ۱۳۹۹). این موضوع در حالی مورد تأیید است که در همسویی واگرا با پژوهش هنریان و یونسی (۱۳۹۰)، عدم بلوغ فکری و پختگی از عوامل مهم طلاق گزارش شده و از بین یازده عامل علت طلاق، رتبه سوم را در جدول رتبه‌بندی داشته است. زوجینی که در مسیر قبل از ازدواج بر توسعه و رشد فکری و روحی خود کار می‌کنند و بر پختگی خود کار می‌گذارند، احتمالاً در زندگی زناشویی خود نیز موفق‌تر عمل خواهند کرد. این افراد ممکن است بهتر بتوانند با مشکلات و تحولات زندگی مواجه شوند، در ارتباط با همسرشان بهتر ارتباط برقرار کنند و بهترین راه‌حل‌ها را پیدا کنند. همچنین، آگاهی از بلوغ فکری و پختگی می‌تواند به زوجین کمک کند تا انتظارات و نیازهای خود را از زندگی زناشویی بهتر درک کنند و در نتیجه، به رضایت بیشتری از ازدواج خود برسند.

در این پژوهش اعتماد سومین عامل، ازدواج موفق بود؛ که با یافته‌های (گاتمن، ۲۰۱۸؛ آماتو و پرویتی، ۲۰۰۳)، همسو بود. افرادی که در فرآیند انتخاب همسر خود به ملاک اعتماد توجه می‌کنند، تمایل به انتخاب همسری دارند که می‌توانند به‌عنوان یک همراه مطمئن و قابل‌اعتماد در زندگی زناشویی‌شان عمل کنند. این اعتماد به دیگری باعث افزایش احساس امنیت و رضایت زناشویی در زوجین می‌شود و در نهایت، به تشکیل یک ارتباط موفق و پایدار منجر می‌شود. بر اساس نظریه محاسبه‌گری و نظریه ارتباطات اجتماعی نیز می‌توان استدلال کرد که اعتماد به‌عنوان یک ملاک اساسی در انتخاب همسر تأثیرگذار است؛ به عبارت دیگر، افراد با توجه به تجربه‌ها و

تصمیم‌گیری‌های قبلی خود، به دنبال همسری هستند که قابل اعتماد باشد و این ملاک به عنوان یک عامل کلیدی برای موفقیت در زندگی زناشویی به حساب می‌آید. به یقین، اعتماد، یکی از مهم‌ترین کیفیت‌ها در هر رابطه نزدیک و صمیمی است و اغلب در کنار تعهد و عشق به عنوان هسته مرکزی رابطه ایده‌آل در نظر گرفته می‌شود (براون، ۲۰۰۱).

اما در دیگر سو، تناسب تحصیلی در آخرین ملاک ازدواج موفق قرار گرفته است. در تبیین این یافته می‌توان گفت: تناسب تحصیلی در ازدواج در گذشته به عنوان یکی از ملاک‌های اصلی برای انتخاب همسر مورد توجه قرار می‌گرفته است. این ملاک به معنای انتخاب همسری با سطح تحصیلات مشابه یا نزدیک به خود است. با افزایش تحولات اجتماعی، فرهنگی و فناوری در دهه‌های اخیر، اهمیت تناسب تحصیلی در ازدواج کاهش یافته است. برخی از دلایلی که ممکن است باعث این کاهش اهمیت شوند عبارت‌اند از: ۱- تغییر نگرش‌ها و ارزش‌ها: در جوامع مدرن، ارزش‌ها و نگرش‌ها به ازدواج و انتخاب همسر تغییر کرده‌اند. امروزه، افراد بیشتر به دنبال همگرایی‌های فکری، اجتماعی و ارزشی با همسر خود هستند تا تطابق تحصیلات. ۲- تغییر نقش زن و مرد: با تغییر نقش‌های زن و مرد در جامعه، افراد به دنبال همگرایی در زمینه‌های دیگر زندگی همچون مسائل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی هستند تا تناسب تحصیلی.

اما عامل دیگری که اهمیت گذشته‌ی خود را ازدست داده تناسب سنی است که در بین شاخص‌های موجود در رتبه‌چهارم قرار دارد. تناسب سنی نیز همچون تناسب تحصیلی در ازدواج در گذشته به عنوان یک ملاک مهم و حیاتی در انتخاب همسر مورد توجه بوده است. این ملاک به معنای انتخاب همسری با سن مشابه یا نزدیک به هم است؛ اما در دهه‌های اخیر، اهمیت تناسب سنی در ازدواج به نسبت گذشته کاهش یافته است. در تبیین این موضوع می‌توان گفت که در جوامع مدرن، ارزش‌ها و

نگرش‌ها نسبت به ازدواج تغییر کرده‌اند. امروزه، برخی از افراد ممکن است اهمیت کمتری به تناسب سنی پیردازند و به دنبال ویژگی‌های دیگری در همسر خود بگردند مانند تطابق ارزش‌ها، تعهد و پایداری در رابطه و سلامت روان. علاوه بر این، پیشرفت‌های فناوری و ارتباطات به افراد امکان می‌دهد تا به راحتی با افرادی از کشورهای و مناطق مختلف در ارتباط باشند. این تغییرات باعث می‌شود که محدودیت‌های جغرافیایی در انتخاب همسر کاهش یابد و افراد بتوانند با افرادی با تفاوت‌های سنی بیشتر نیز ازدواج کنند. همچنین افراد ممکن است به دنبال تجربه‌های جدید و تنوع در زندگی زناشویی باشند و از ازدواج‌هایی با افراد با سن‌های مختلف استقبال کنند. هرچند که اهمیت تناسب سنی در ازدواج کاهش یافته است، اما باید توجه داشت که هنوز هم برای برخی از افراد این ملاک مهم است و ازدواج با همسری با تناسب سنی نزدیک به خود را ترجیح می‌دهند و باید در نظر داشت که تصمیم‌گیری در مورد انتخاب همسر بستگی به متغیرهای فردی و فرهنگی دارد و هر فرد می‌تواند بر اساس ارزش‌ها، نیازها و اولویت‌های خود، بهترین تصمیم را بگیرد.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی همراه بود. از جمله اینکه پژوهشگران در انتخاب نمونه و مشخص کردن افراد مورد مطالعه به عنوان متخصصان با محدودیت‌هایی در تعداد روبرو بودند؛ که پیشنهاد می‌شود همین مطالعه با غربالگری زوجین موفق در شاخص‌هایی همچون رضایت از زندگی و به تعداد وسیع با در نظر داشتن تنوع فرهنگی کشور، اجرا شود و شاخص‌های به دست آمده با نتایج مطالعه حاضر مقایسه و بررسی شود. نتایج به دست آمده از این پژوهش می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشور مورد استفاده قرار گیرد. این نتایج می‌تواند به مسئولین سیاست‌گذار و افراد مختلف کمک کند تا تصمیمات مناسبی در خصوص ازدواج و زندگی زناشویی داشته باشند. همچنین جهت کاهش میزان طلاق، آگاهی‌بخشی‌های مختلف در قالب تبلیغات رسانه‌ای و کارگاه‌های آموزشی در خصوص ملاک‌های مهم‌تر در ازدواج موفق برگزار شود.

## تشکر و قدردانی

از متخصصان حوزه ازدواج که در انجام پژوهش ما را یاری رساندند صمیمانه سپاسگزاری می‌شود.

## تعارض منافع

بنا به اظهار نویسندگان، مقاله فوق فاقد حمایت مالی و تضاد منافی وجود ندارد.

### ORCID

PariPour Zohreh



<https://orcid.org/0000>

Rashid Khosro



<https://orcid.org/0000>

Paripour Mahmoud



<https://orcid.org/0000>

Karimi Kambiz



<https://orcid.org/0000>



## منابع

- آزادی فرد، صدیقه؛ و امانی، رزیتا. (۱۳۹۵). رابطه‌ی باورهای ارتباطی و سبک‌های حل تعارض با رضایت زناشویی. *روانشناسی بالینی و شخصیت*، ۱۴(۲)، ۳۹-۴۷.
- ابراهیم پور ازبری، مصطفی، اکبری، محسن، عبدالهی، عاطفه و موحد منش، ویدا (۱۳۹۶). ارائه چارچوبی برای ارزیابی عملکرد مدیران با استفاده از تاپسیس فازی و تحلیل پوششی داده‌های فازی. *مجله تحقیق در عملیات در کاربردهای آن*، ۱۴(۴)، ۱۰۷-۸۹.
- بواله‌ری، جعفر، رمضان زاده، فاطمه، عابدی نیا، نسرین، نقی زاده، محمد مهدی، پهلوانی، هاجر و صابری، سید مهدی (۱۳۹۱). بررسی برخی علل منجر به تقاضای طلاق در زوجین متقاضی طلاق در دادگاه‌های تهران. *مجله تخصصی اپیدمیولوژی ایران*، ۸(۱)، ۹۳-۸۳.
- پری پور، محمود و آتله خانی، محمد (۱۳۹۱). رتبه‌بندی عوامل تأثیرگذار در فرآیند صدور گواهی‌نامه راهنمایی و رانندگی. *همایش ملی ریاضیات و کاربردهای آن*. ملایر.
- جهان‌علی‌خواه، مریم. (۱۳۹۷). بررسی ادراک زوجین موفق و ناموفق از بایدها و نبایدهای اخلاقی مرتبط با ازدواج. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی*. دانشگاه علامه طباطبائی. تهران.
- خدادادی سنگده، جواد؛ و پرهیزکاری، هلیا. (۱۴۰۲). تدوین الگوی مفهومی ازدواج موفق مبتنی بر سیره حضرت امیرالمؤمنین (ع) و حضرت صدیقه طاهره (س). *پژوهش‌های مشاوره*، ۲۲(۸۷)، ۴-۳۱.
- زمانی، اسماء. (۱۴۰۱). عامل‌های مؤثر در ازدواج موفق. *پژوهش‌های معاصر در علوم و تحقیقات*، ۴(۳۹)، ۸۰-۹۵.
- سالاری زارع، زینب؛ گودرزی، محمود؛ زندگی، فرزاد؛ و کریمی ثانی، پرویز. (۱۳۹۸). فراترکیب پژوهش‌های پیشین در راستای دستیابی به مؤلفه‌های ازدواج موفق در ایران. *دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی*، ۲۰(۴)، ۲۴-۳۶.
- شعبانی نیا، فریدون؛ و سعیدنیا، سینا. (۱۳۹۴). *مقدمه‌ای بر منطق فازی با استفاده از MATLAB*. چاپ چهارم، انتشارات خانیران، تهران.
- صالحی، هما؛ حسینیان، سیمین و یزدی، سیده منور. (۱۴۰۱). بررسی مقایسه‌ای رابطه ازدواج موفق و خود متمایزسازی با نقش میانجیگری تنظیم شناختی هیجانی میان زنان و مردان متأهل شهر تهران. *فصلنامه فرهنگی - تربیتی زنان و خانواده*، ۱۶(۵۹)، ۶۰-۴۰.
- قاسمی، وحید. (۱۳۹۲). *سیستم‌های استنباط فازی و پژوهش‌های اجتماعی*، چاپ سوم، انتشارات

جامعه‌شناسان، تهران.

- محمدی، علی (۱۳۹۰). کاربرد مقایسه‌ای روش‌های تاپسیس تخصیص خطی و تاکسونومی در ارزیابی مالی. *پژوهشنامه اقتصادی*، ۱۱(۱)، ۳۰۳-۲۷۳.
- مظاهری، مهرداد؛ و قنبری، حمیدرضا. (۱۳۹۴). کاربرد سیستم‌های فازی در اندازه‌گیری‌های آموزشی - تربیتی. *مجله مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۲۱، ۱۷۰-۱۴۵.
- تاناکا، کازوئو (۱۳۹۳). *مقدمه‌ای بر منطق فازی برای کاربردهای عملی*. ترجمه علی وحیدیان کامیاد و حامد رضا طارقیان، چاپ پنجم، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد.
- هاشمی گل مهر، مجید؛ امان الهی، عباس؛ فرهادی، حمید؛ اصلاتی، خالد؛ و رجبی، غلامرضا. (۱۳۹۹). ارائه الگوی ازدواج موفق: یک پژوهش کیفی. *فصلنامه تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۱۹(۷۶)، ۱۷۱-۱۴۱.
- هنریان، مسعوده و یونسی جلال (۱۳۹۰). بررسی علل طلاق در دادگاه‌های خانواده تهران. *فصلنامه مطالعات روانشناسی بالینی*، ۱(۳)، ۱۵۲-۱۲۶.

## References

- Abreu-Afonso, J., Ramos, M. M., Queiroz-Garcia, I., & Leal, I. (2022). How couple's relationship lasts over time? A model for marital satisfaction. *Psychological Reports*, 125(3), 1601-1627.
- Amato, P. R. (2000). The consequences of divorce for adults and children. *Journal of Marriage and Family*, 62(4), 1269-1287.
- Amato, P. R., & Previti, D. (2003). People's reasons for divorcing: Gender, social class, the life course, and adjustment. *Journal of Family Issues*, 24(5), 602-626.
- Badri, M. A., Alkhaili, M., Aldaheri, H., Yang, G., Albahar, M., & Alrashdi, A. (2022). Exploring the reciprocal relationships between happiness and life satisfaction of working adults—Evidence from Abu Dhabi. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(6), 35-75.
- Brown, D. (2001). The relationship between attachment styles, trust, and marital attitudes of college students. *Faculty of the Graduate School of Psychology, Seton Hall University, Los Angeles, California*.
- Brož, Z., & Dostál, P. (2013). Fuzzy logic decision support for long-term investing in the financial markets. In *Nostradamus: Modern Methods of Prediction, Modeling and Analysis of Nonlinear Systems* (pp. 113-121). Berlin, Heidelberg: Springer Berlin Heidelberg.



- Buehler, C. (2020). Family processes and children's and adolescents' well-being. *Journal of Marriage and Family*, 82(1), 145-174.
- Chen, Y., & Hu, D. (2021). Gender norms and marriage satisfaction: Evidence from China. *China Economic Review*, 68, 101627.
- Cherlin, A. J. (2017). Families in the twenty-first century. *American Journal of Sociology*, 123(2), 614-616.
- Cherlin, A. J., Cross-Barnet, C., Burton, L. M., & Garrett-Peters, R. (2008). Promises they can keep: Low-income women's attitudes toward motherhood, marriage, and divorce. *Journal of Marriage and Family*, ۷۰(۴), ۹۱۹-۹۳۳.
- Cui, M., & Fincham, F. D. (2010). The differential effects of parental divorce and marital conflict on young adult romantic relationships. *Personal Relationships*, 17(3), 331-343.
- Dehghani Champiri, F., & Dehghani, A. (2023). Predicting sexual satisfaction in Iranian women by marital satisfaction components. *Sexual and Relationship Therapy*, 38(1), 37-51.
- Galambos, N. L., Barker, E. T., & Krahn, H. J. (2006). Depression, self-esteem, and anger in emerging adulthood: Seven-year trajectories. *Developmental Psychology*, 42(2), 350.
- Gottman, J. (2018). *The seven principles for making marriage work*. Hachette UK.
- Gustavsson, B. (2007). *The principles of knowledge creation: Research methods in the social sciences*. Cheltenham, Glos, UK; Northampton, MA: Edward Elgar.
- Hadden, B. W., Harvey, S. M., Settersten Jr, R. A., & Agnew, C. R. (2019). What do I call us? The investment model of commitment processes and changes in relationship categorization. *Social Psychological and Personality Science*, 10(2), 235-243.
- Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (2020). Research on marital satisfaction and stability in the 2010s: Challenging conventional wisdom. *Journal of Marriage and Family*, 82(1), 100-116.
- Kazim, S. M., & Rafique, R. (2021). Predictors of marital satisfaction in individualistic and collectivist cultures: A mini review. *Journal of Research in Psychology*, 3(1), 55-67.
- Lai, Y. J., & Hwang, C. L. (1992). Lecture notes in economics and mathematical systems. Fuzzy Mathematical Programming. *Methods Applications*, 5(2), 13-26.
- Liu, H., & Umberson, D. J. (2008). The times they are a changin': Marital status and health differentials from 1972 to 2003. *Journal of Health and Social Behavior*, 49(3), 239-253.
- Musick, K., & Bumpass, L. (2012). Reexamining the case for marriage: Union

- formation and changes in well-being. *Journal of Marriage and Family*, ۷۴(۱), ۱-۱۸.
- O'Leary, S. G., & Vidair, H. B. (2005). Marital adjustment, child-rearing disagreements, and overreactive parenting: Predicting child behavior problems. *Journal of Family Psychology*, 19(2), 208.
- Popenoe, D., Whitehead, B. D., & Kirby, T. (2009). *The state of our unions ۲۰۰۸: آمار و ارقام ازدواج و طلاق در آمریکا: آمار و ارقام ازدواج و طلاق در آمریکا*.  
*indicators: Tables and graphs*.
- Proulx, C. M., Helms, H. M., & Buehler, C. (2007). Marital quality and personal well-being: A meta-analysis. *Journal of Marriage and Family*, ۶۹(۳), ۵۷۶-۵۹۳.
- Roisman, G. I., Clausell, E., Holland, A., Fortuna, K., & Elieff, C. (2008). Adult romantic relationships as contexts of human development: A multimethod comparison of same-sex couples with opposite-sex dating, engaged, and married dyads. *Developmental Psychology*, 44(1), 91.
- Serrano-Guerrero, J., Romero, F. P., & Olivas, J. A. (2021). Fuzzy logic applied to opinion mining: A review. *Knowledge-Based Systems*, 222, ۱۰۷-۱۱۸.
- Shahi, A., Ghafari, A., & Ghasemi, K. H. (2012). Relation between mental health and marital satisfaction in couples. *Behbood Journal*, 15(9), 49.
- Stanley, S. M., Rhoades, G. K., Scott, S. B., Kelmer, G., Markman, H. J., & Fincham, F. D. (2017). Asymmetrically committed relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 34(8), 1241-1259.
- Vangelisti, A. L., & Perlman, D. (Eds.). (2018). *The Cambridge handbook of personal relationships*. Cambridge University Press.
- Whisman, M. A., & Uebelacker, L. A. (2006). Impairment and distress associated with relationship discord in a national sample of married or cohabiting adults. *Journal of Family Psychology*, 33(5), 559-569.
- Wilcox, W. B., & Dew, J. (2016). The social and cultural predictors of generosity in marriage: Gender egalitarianism, religiosity, and familism. *Journal of Family Issues*, 37(1), 97-118.
- Williamson, H. C., Nguyen, T. P., Bradbury, T. N., & Karney, B. R. (2016). Are problems that contribute to divorce present at the start of marriage, or do they emerge over time? *Journal of Social and Personal Relationships*, 33(8), 1120-1134.



پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی  
رتال جامع علوم انسانی

**استناد به این مقاله:** پری پور، زهره، رشید، خسرو، پری پور، محمود، کریمی، کامبیز. (۱۴۰۳). شناسایی عوامل مؤثر بر ازدواج موفق و رتبه‌بندی آنها از دیدگاه متخصصان با استفاده از تاپسیس فازی، فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۵(۶۰)، ۵۳-۸۶  
DOI: 10.22054/qccpc.2025.75194.3169



Counseling Culture and Psychotherapy is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.